

Froskar og paddur í Føroyum

Jens-Kjeld Jensen
jkjensen@olivant.fo

1 *Rana temporaria*. Kallfroskur og kvennfroskur beint fyri verping.

2 *Rana temporaria*. Kallfroskur og kvennfroskur beint fyri verping.

3 Útsvøltaður *Bufo bufo* úr Skálabotni.

4 *Rana temporaria*. Egg, sum eru farin at búnast. Niðast til høgru sæst eitt ótroðið egg, sum er trillrunnt.

Froskar og paddur hoyra til hópin froskdýr (amfibium). Bert fá froska- ella paddusløg hava føroysk heiti, og tí nevni eg bert latinsku nøvnini í hesi greinini. Av tí at tað er vanligt, at fólk hava ymisk froska- ella paddusløg við til Føroya, helt eg tað vera beint at gjøgnumganga tey, sum hava verið og eru í landinum. Eg havi altíð hildið føroyska veðurlagið vera ov kalt til, at hesi sløg kunnu nærast í náttúruni, men har eri eg farin skeivur. Tíðin fer at vísa, hvussu froskar og paddur í framtíðini fara at ávirka føroysku náttúruna.

Í heftinum *Danmarks padder*, sum Naturhistorisk Museum í Århus gav út í 1990, greiðir Jan Kjærgaard frá, at froskdýr nærast við at verpa í vatni. Eggini mennast til froskstertur (da. *haletudser*), sum seinni mennast til vaksin froskdýr. Skriðdjór og froskdýr koma stundum í bland hjá fólki,

men vert er at hava í huga, at øll skriðdjór hava ruflut skrubb uttan á húðini, og tað hava froskdýr ikki.

Hvat vita vit um froskdýr í Føroyum

Eg havi roynt at funnið upplýsingar um froskdýr í Føroyum, men lítið er komið í ljósmála. Her verður greitt frá tí, ið eg havi funnið fram til higartil.

Í 1921 sigldi Sigríð Mørk úr Keypmannahavn til Føroya, og hon skrivaði dagbók um ferðina. Sigríð Mørk búði og andaðist í USA, men tá ið hon var deyð, fekk Jógvan Arge hendur á dagbókini, og Arne Joensen týddi hana til føroyskt. Ove Olsen las upp dagbókina í útvarpinum í 2008 undir heitinum „Frásøgn frá eini summerferð til Føroya í 1921“. Sigríð sigur frá um Føroyaferðina, at ein dagin, >>

tá ið veðrið var gott, hevði ein kona á dekkinum froskar í eini spann, men annars varð ikki nevnt annað um froskar í dagbókini.

Uml. 1950 fekk Niels á Botni nakrar *Bufo bufo* til Nólsoyar. Teir vórðu sleptir norðan fyri bygdina, har teir vóru í nøkur ár, inntil teir hvurvu. Ricard Jacobsen segði frá, at fleiri komu fyrri liggjan í slóttirum og doyðu.

Í 2002 fekk Føroya Bjór í Klaksvík ein *Bufo bufo* við nøkrum plattum úr Danmark, og starvsfólk har høvdu hann í tvey ár. Í 2004 varð hann sendur til Hans Jørgen Nysted í Hvannasundi, men hann kom ongantíð fram aftur aftan á vetrardvalan.

Í 2004 komu í minsta lagi 4 *Bufo bufo* til Føroya, sum ymisk fólk høvdu við úr Noregi og Danmark.

Tann 7. juli 2006 fann Hansa Hansen í Skálabotni ein *Bufo bufo* í moldini, tá ið hon arbeiddi í garðinum. Hann var útsvøltaður og doyði, tá ið nakrir dagar vóru farnir.

Seinni havi eg frætt, at onkur í Skálabotni hevði havt ein *Bufo bufo* við úr Danmark í 2005, og at hann var rýmdur úr búrinum.

Í 2008 komu í minsta lagi átta *Rana temporaria* til Føroya, men teir vórðu havdir inni í einum terrarii. Harafturat komu tríggrir *Bufo bufo* og ein grønur froskur, sum eg ikki veit meira um.

Á vári 2008 sá Dánial Davidsen ein lítlan frosk við Fjallavatn í Vágum.

Froskurin *Rana temporaria*

Um froskin *Rana temporaria* skrivur Jan Kjærgaard Jensen eitt nú, at hann er 5-8 cm til longdar. Kvænfroskurin er størri. Kallfroskurin er kynsbúgvinn, tá ið hann er tvey ára gamal, og kvænfroskurin, tá ið hann er trý ára gamal. Grundliturin er brúnligur. Bakið er sprøklut við meiri og minni regluligum blettum. *Rana temporaria* finst í øllum Mið- og Norðurevropa, heilt til Nordkap og eystur um Uralfjöll.

Rana temporaria er eitt harðbalið froskslag. Tá ið veturin er mildur, ber til at finna einstakar froskar úti. Vanliga endar vetrardvalin um mánaðarskiftið mars/apríl. Froskarnir liggja í dvala í holum á landi ella í móruni í hyljum. Teir seinastu *Rana temporaria* eru vanliga at síggja um miðjan oktober. Eggini verða vorpin í tyssi við 1200-2000 eggjum.

Froskarnir *Rana temporaria* í Nólsoy

Froskarnir komu til Nólsoyar í tveimum umfórum, t.e. í 2000 og 2002. Bæði fólkini, sum innfluttu froskarnar, eru deyð, og tí fari eg ikki at viðgera umstøðurnar nærri her.

Marnar á Skúr fangaði nakrar av froskunum og gjørdi teimum ein hyl í garðinum. Í 2002 vurpu teir, men eingi egg vóru gitin. Í 2003 vóru eingi egg, men í 2004 vurpu teir gitin egg í garðinum hjá Marnari. Hann tók meginpartin av eggjunum inn, og tá ið tey vóru vorðin til smáar froskar, setti hann

5 6 *Rana temporaria*.

7 *Rana temporaria*. Egg, tá ið frosksterturnar fara úr gjøgnumskygdu bløðruni.

SUMMARY

Amphibians on the Faroe Islands

Various species of amphibians have been imported to the Faroe Islands, some of them by chance and some of them deliberately. The first incident I have heard of was in 1921, and since then amphibians have been imported several times, also recently. An escaped population of *Rana temporaria* bred in nature for the first time in 2008. This happened on the island of Nólsoy, which was also where 5-7000 eggs were found in a pond in 2009.

teir út aftur. Hitalagið hevur stóran týðning fyri, um froskdýraegg búnast til kalldýr ella kvenndýr. Um miðjan mai 2005 vórðu nógv egg vorpin, og uppafstur fleiri froskstertur klaktust enn í 2004. Hetta hendi aftur í 2006, 2007 og 2008, og í 2008 vórðu eisini nýklaktar froskstertur funnar í hylinum Norðuri undir Hjalli heilt har norðuri á oygni.

Tann 25. mars 2009 fann eg trí stór eggjatyssi í sama hyl sum í 2008. Eg tók 48 egg við mær til hús, og bara tvey teirra vóru ikki gitin. Tað prógvar, at froskaslagið *Rana temporaria* hevur myndað ein føroyskan stovn. **V**

“

Froskdýr nærast við at verpa í vatni. Eggini mennast til froskstertur, sum seinni mennast til vaksin froskdýr